

گفتار درمانی چیست ؟

گفتار درمانی یکی از شاخه های علوم توانبخشی است که به ارزیابی، تشخیص و درمان اختلالات مربوط به گفتار و زبان می پردازد.

اختلالات تولیدی صداها

اختلالات تولیدی به نوعی از اختلالات گفتاری اطلاق می گردد که در آن صداهاى گفتاری به صورت غلط و نادرست تولید می شوند.

تأخیر رشد گفتار و زبان

طی نمودن مراحل رشد در سنین خاصی انجام می شود و هر گاه کودکی در سن بخصوصی به مراحل رشد مربوط به آن سن نرسد این مسئله به عنوان تأخیر رشد تعبیر می شود.

لکنت زبان

لکنت یکی از اختلالات شایع گفتاری است، به طور کلی هر گونه تکرار، کشش، مکث و گیر در جریان گفتار که سبب شود گفتار از دید شنونده غیرطبیعی به نظر برسد را لکنت می نامند.

آفازی

آفازی (زبان پریشی) یک اختلال ارتباطی است که در اثر ضایعه اکتسابی بوجود می آید این ضایعه می تواند در اثر ضربه مغزی ایجاد شود که در کیفیت های زبان مانند گفتار، شنیدن، خواندن و نوشتن اختلال بوجود آورد.

ناروایی طبیعی گفتار

در محدوده سنی ۵ - ۲ سالگی دوره ای تحت عنوان ناروایی طبیعی وجود دارد در این دوره کودک به دلیل محدودیت واژگانی و عدم تسلط بر اصول گرامری شروع به تکرار کلمات می کند که این ناروایی، طبیعی است. حال اگر شرایط نامناسبی برای کودک به وجود آید مثلاً کودک دچار بیماری های شدید و ضعیف کننده شود یا دچار مشکلات روحی، عاطفی، تربیتی و... شود به طور کلی در یک حلقه ارتباطی معیوب قرار گیرد، احتمال آنکه ناروایی طبیعی به لکنت مبدل گردد بسیار زیاد می شود.

در این مورد والدین باید سریعاً به یک گفتار درمان مراجعه کنند تا مشاوره و روشهای درمانی صحیح و مناسب را جهت بهبود وضعیت گفتاری کودک دریافت نمایند.

چند نکته در مورد نحوه برخورد والدین و اطرافیان با کودکی که دارای ناروایی طبیعی است.

- ۱- با حوصله به گفتار کودک گوش دهید و اجازه دهید که کودک خود گفتارش را به پایان برساند.
- ۲- هرگز حین حرف زدن کودک را دستپاچه و وادار به تکمیل افکار و جملاتش نکنید.
- ۳- هرگز کودک را ترغیب به اینکه همیشه با عجله، دقیق و کامل صحبت کند نکنید.
- ۴- هرگز از کودک نخواهید که در حضور دوستان، بستگان یا همسایه ها چیزی تعریف کند.
- ۵- سعی کنید در زندگی روزمره شتابزده و با استرس برخورد نکنید چون این مسئله به کودک منتقل می شود و منجر می شود که کودک در گفتار هم شتابزده باشد.

تأخیر رشد گفتار و زبان

طی نمودن مراحل رشد در سنین خاصی انجام می‌شود و هر گاه کودکی در سن بخصوصی به مراحل رشد مربوط به آن سن نرسد این مسئله به عنوان تأخیر رشد تعبیر می‌شود. در مورد گفتار و زبان باید گفت که کودکان تمام نقاط جهان مراحل مشخصی را در رشد گفتار و زبان می‌گذرانند که به ترتیب شامل اولین گریه‌های نوزاد، صداسازی‌های تصادفی و بازی گونه، تولید تصادفی سیلابها، درک و بیان کلمات، بیان عبارات دو کلمه‌ای، درک و بیان جملات ساده، درک و بیان جملات پیچیده و در نهایت درک و بیان الگوهای گفتاری بزرگسالان است. این مراحل رشد زبان و گفتار ممکن است به دلایل مختلفی از جمله، محروم بودن کودک از تحریکات کلامی لازم برای الگوسازی و تقلید، عقب ماندگی ذهنی، تأخیر در رشد حرکتی، دو زبانه بودن خانواده، کم شنوایی، علل ژنتیکی با تأخیر مواجه شود. در این هنگام والدین کودک باید جهت بررسی علل تأخیر زبانی و گفتاری کودک به یک گفتار درمان مراجعه کنند تا ضمن تشخیص علت تأخیر، روشهای درمانی و اقدامات لازم را انجام دهد.

مداخله زودهنگام گفتار و زبان می‌تواند به کودکان کمک کند که در روابط بین فردی، خواندن و نوشتن، در آینده موفق‌تر باشند.

عوامل اختلال صوت

عوامل اختلالات صوت

عوامل و بیماری‌های بسیاری وجود دارند که می‌توانند سبب بروز مشکلاتی در صدا شوند که برخی از آنها عبارتند از افزایش سم، صدمات ناشی از حوادث، صدمات ناشی از به کارگیری بیش از حد صدا و دستگاه تولید صوت، عفونت‌ها، بیماری‌های طبی، داروها، مشکلات

تنفسی، بیماری‌هایی که بر تولید و پدیده تشدید تأثیر می‌گذارند، مشکلات ارتعاشی حنجره و عوامل ژنتیکی **اختلال صوت** با شیوع کمتر، ممکن است در اثر یک تومور خوش خیم که اپتیلیوم را مبتلا می‌سازد (papilloma) التهاب حنجره به علت رسوب مواد پروتئینی بدون سلول در داخل بافت‌ها (Amyloidosis) وجود شیارهایی در امتداد لبه فوقانی تارهای صوتی (گرانولوما) و یا در نتیجه لوله‌گذاری، زخم تماسی، و بازگشت محتوی معده به مری یا تزریق تفلون ایجاد شود.

اختلالات همراه با بیماری

- ۱- اختلال در آواسازی (اختلال صوت)
- ۲- در موارد فلج یک طرفه تارهای صوتی کیفیت صدا گرفته و نفس آلوده است.
- ۳- در موارد فلجی دو طرفه تارهای صوتی کیفیت صدا مطلوب بوده ولی شدت آن محدود می‌باشد.
- ۴- گرفتگی صدا
- ۵- خشکی صدا
- ۶- احساس ناراحتی و درد در ناحیه‌ی گلو
- ۷- ضایعات مخاطی خوش خیم
- ۸- اختلال در بلع
- ۹- دمش در تولید گفتار
- ۱۰- حملات آسم ممکن است در عمل ناشی از اختلال عملکرد کامل یا ناقص تارهای صوتی باشد.

روش درمان

تزریق سم بوتولینوم A (بوتاکس) در برخی موارد نرمش‌های عمومی جهت کاهش کشش وارد بر عضلات تولید صدا به هنگام دم و افزایش مختصر زیر و بمی صدا به منظور افزایش یا کاهش بلندی صدا، مشاوره به منظور پرهیز از مصرف موادی که مسیر صدا را تحریک می‌کنند، اصلاح عادت‌های صوتی نادرست، عمل جراحی.

مرکز مشاوره و خدمات پرستاری پروانه سفید با بهره‌گیری از کارشناسان گفتار درمان حاذق شمارا یاری می‌رساند.